

УДК 657.92:330.13:658.15

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-4-8>

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ У КОНТЕКСТІ КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ

Г. М. СИДОРЕНКО-МЕЛЬНИКкандидат економічних наук, доцент;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5461-0096>**О. В. ЯРІШ**кандидат економічних наук, доцент;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5693-4852>**А. М. СОКОЛОВА**кандидат економічних наук, доцент;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5025-1252>
Полтавський університет економіки і торгівлі

Анотація. *Мета статті* полягає у теоретичному узагальненні та критичному аналізі сучасних підходів до оцінки вартості бізнесу для формування цілісного уявлення про їх застосування в системі корпоративних фінансів. **Методика дослідження.** У процесі дослідження використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема: аналіз і синтез, порівняльний аналіз, системний підхід, індукція та дедукція, графічний та табличний методи. **Результати.** Здійснено систематизацію основних теоретико-методичних підходів до оцінки вартості бізнесу (дохідного, порівняльного та витратного), окреслено методологічні особливості, переваги та недоліки, з позицій ситуативного підходу виокремлено сфери застосування в корпоративних фінансах, встановлено зв'язок між вибором підходу та цілями корпоративного управління. Обґрунтовано необхідність комплексного використання підходів, що дозволяє мінімізувати суб'єктивність оцінки, підвищити достовірність отриманих результатів та ефективність їх подальшого використання в сфері корпоративних фінансів. **Практична значущість результатів дослідження.** Результати дослідження можуть бути використані у практиці корпоративних фінансів для забезпечення ефективності рішень у фінансовому менеджменті, удосконалення системи управління вартістю українських підприємств, а також як методичне підґрунтя для подальших наукових досліджень з проблем оцінки вартості бізнесу.

Ключові слова: оцінка вартості бізнесу, підходи та методи, порівняльний аналіз, корпоративні фінанси, звітність.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю об'єктивної та достовірної оцінки вартості бізнесу в умовах трансформації економічної системи України та інтеграції у світовий фінансовий простір. Вибір вірного підходу гарантує адекватність отриманого результату без фактів надлишкового переоціненого навантаження або навпаки недооцінки вартості. Врахування низки факторів в межах застосування комплексного підходу в корпоративному управлінні дозволяє прийняти ефективні рішення для забезпечення сталого розвитку в перспективі. Наукове обґрунтування та порівняльний аналіз наявних підходів дають змогу вирішити низку проблем, зокрема забезпечити об'єктивність вибору підходу оцінювання вартості бізнесу, визначити доцільність використання методів для отримання справедливої вартості, а також обґрунтувати оптимальність застосування методичного інструментарію

залежно від цілей конкретної ситуації. Відсутність уніфікованого алгоритму застосування підходів до оцінки вартості та альтернативність можливостей обмежених існуючими недоліками підходів дозволяють наполягати на необхідності їх порівняльного аналізу в контексті корпоративних фінансів. Вищезазначене дозволить окреслити напрями підвищення об'єктивності оцінки вартості бізнесу з врахуванням сучасних тенденцій корпоративних фінансів на українському ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковий доробок з зазначеної проблематики представлено в працях зарубіжних та вітчизняних вчених серед яких можемо виділити праці з оцінки власних активів Д. Стоу, Т. Робінсона, Д. Пінто, Д. МакЛіві [10], методів оцінки та створення вартості для акціонерів П. Фернандеса [11], вартості компаній (оцінка та управління) Т. Коупленда, Т. Коллера, Дж. Мурріна, інструментів та методів визначення вартості активів А. Дамодорана [12]. Вагомий внесок з питань дослідження вартості бізнесу зробили українські

науковці В. Задерей [1], В. Лаговська [2], А. Сотніков [3], В. Куцик та І. Явтуховська [4], І. Кривов'язюк [5] та багато інших. Попри наявність значної кількості наукових праць, присвячених проблематиці оцінювання бізнесу, досі залишаються дискусійними питання вибору оптимального підходу залежно від цілей, умов функціонування та специфіки корпоративного управління. Реалізація прикладних аспектів застосування в практиці вітчизняного бізнесу вимагає проведення порівняльного аналізу в контексті корпоративних фінансів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у систематизації та узагальненні сучасних науково-методичних підходів до оцінки вартості бізнесу шляхом здійснення їх порівняльного аналізу в контексті корпоративних фінансів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Зарубіжні та вітчизняні дослідження (зокрема роботи А. Дамодарана, Т. Коупленда, Т. Коллера, О. Мендрула та ін.) свідчать, що методологічні засади оцінки вартості бізнесу мають суттєві відмінності, обумовлені різним трактуванням сутності вартості, ролі фінансових потоків і ринкових факторів.

У зв'язку з цим виникає потреба в порівняльному аналізі підходів до оцінювання бізнесу з метою визначення їх переваг, обмежень і сфер доцільного застосування в умовах сучасних корпоративних фінансів.

Використання основних інструментів процесу оцінювання та проведення фінансово аналітичних розрахунків лежить в сфері професійних компетентностей оцінювачів майна та майнових прав [6].

Аргументами на користь професійної оцінки вартості бізнесу виступає низка ключових переваг серед яких можемо виділити наступні. Незалежність та об'єктивний характер результату (професійні оцінювачі надають незалежну та об'єктивну оцінку, що допомагає уникнути упередженості та суб'єктивних суджень). Професіоналізм та компетентність (оцінювачі мають спеціалізовані знання та досвід у фінансовому аналізі, ринкових дослідженнях та методах оцінки, що забезпечує точність і надійність результатів). Відповідність загально визначеним стандартам (професійна оцінка проводиться згідно з міжнародними стандартами, такими як IVS (International Valuation Standards), що забезпечує її визнання на міжнародному рівні). Правова значимість (можливість використання в юридичних процесах, для оподаткування та інших офіційних цілей). Професійна допомога менеджменту (точність оцінки вартості бізнесу створює підґрунтя рішення для власника (інвестора) щодо купівлі-продажу, поглинання (злиття), інвестування). Широкий доступ до ринкової інформації (доступ до актуальних баз даних дозволяє здійснювати точний порівняльний аналіз). Уникнення

та зменшення ризиків (завдяки професійній оцінці ідентифікація потенційних ризиків та проблем бізнесу дозволяє унеможливити або зменшити фінансові витрати). Високий рівень довіри (професійна оцінка бізнесу ціниться потенційними бізнес-партнерами, кредиторами та інвесторами). Оптимізація та зниження податкового гніту (уникнення зайвих витрат) та уникнути непотрібних витрат. Довгострокове планування (оцінка вартості бізнесу виступає інструментом розробки фінансової стратегії).

Вартість компанії (бізнесу) умовах глобалізації ринків капіталу, посилення конкуренції та нестабільності фінансового середовища виступає не лише показником її економічного стану, а й інструментом стратегічного управління, що визначає ефективність прийняття рішень у сфері злиттів і поглинань, інвестування, реструктуризації та корпоративного розвитку.

Отже, оцінка бізнесу є важливим інструментом для ухвалення обґрунтованих рішень та ефективного управління бізнесом. Окреслимо основні випадки, коли оцінка вартості бізнесу є необхідною: продаж бізнесу або залучення інвесторів (визначення ринкової вартості компанії перед продажем; переговори з потенційними покупцями або інвесторами; визначення справедливої частки при вході нового партнера); злиття та поглинання (оцінка компанії перед об'єднанням з іншою компанією; визначення вартості активів та боргових зобов'язань; аналіз доцільності угоди для обох сторін); отримання кредиту або фінансування (банки та інвестори можуть вимагати оцінку бізнесу для ухвалення рішення про видачу кредиту або інвестицій; використання бізнесу як заставного активу); внутрішнє планування та стратегічний розвиток (визначення вартості компанії для розробки стратегії зростання; аналіз ефективності бізнесу та пошук шляхів оптимізації); вихід партнера або поділ бізнесу (визначення частки бізнесу, яка належить партнеру, що виходить; оцінка вартості активів у разі розділення компанії між власниками); оподаткування та фінансове звітування (оцінка активів для бухгалтерського обліку та звітності; визначення вартості для податкових розрахунків у разі продажу чи реорганізації бізнесу); судові суперечки та страхові випадки (визначення вартості бізнесу при розгляді судових справ, наприклад, у разі розлучення власників або судових позовів; розрахунок втрат у разі страхового випадку).

Кривов'язюк І. зазначає «Як показує аналіз змісту наукових публікацій, методологія оцінки вартості суб'єкта господарювання, в загальному вигляді, включає в себе три основних підходи (доходний, витратний та порівняльний), в межах яких виокремлюють перелік основних методів оцінки» [5]. Звернемо увагу на уточнення, яке наводить у своїй статті В. Задерей «У теорії та практиці існує класифікація підходів до оцінки бізнесу за використовуваними початковими даними: ринковий (порівняльний) під-

хід, прибутковий (дохідний) підхід, підхід на основі активів (майновий або витратний)» [1]. З метою уникнення семантичної плутанини пропонуємо використовувати назви, які зафіксовано в Національному стандарті № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: витратний, дохідний та порівняльний [6].

Глобальна мета корпоративних фінансів, яка полягає в забезпеченні капіталізації (зростання) вартості бізнесу реалізується через управління факторами, що впливають на грошові потоки, вартість капіталу та фінансові ризики, а підтверджується результатами оцінки відповідно до зазначених підходів (рисунок 1).

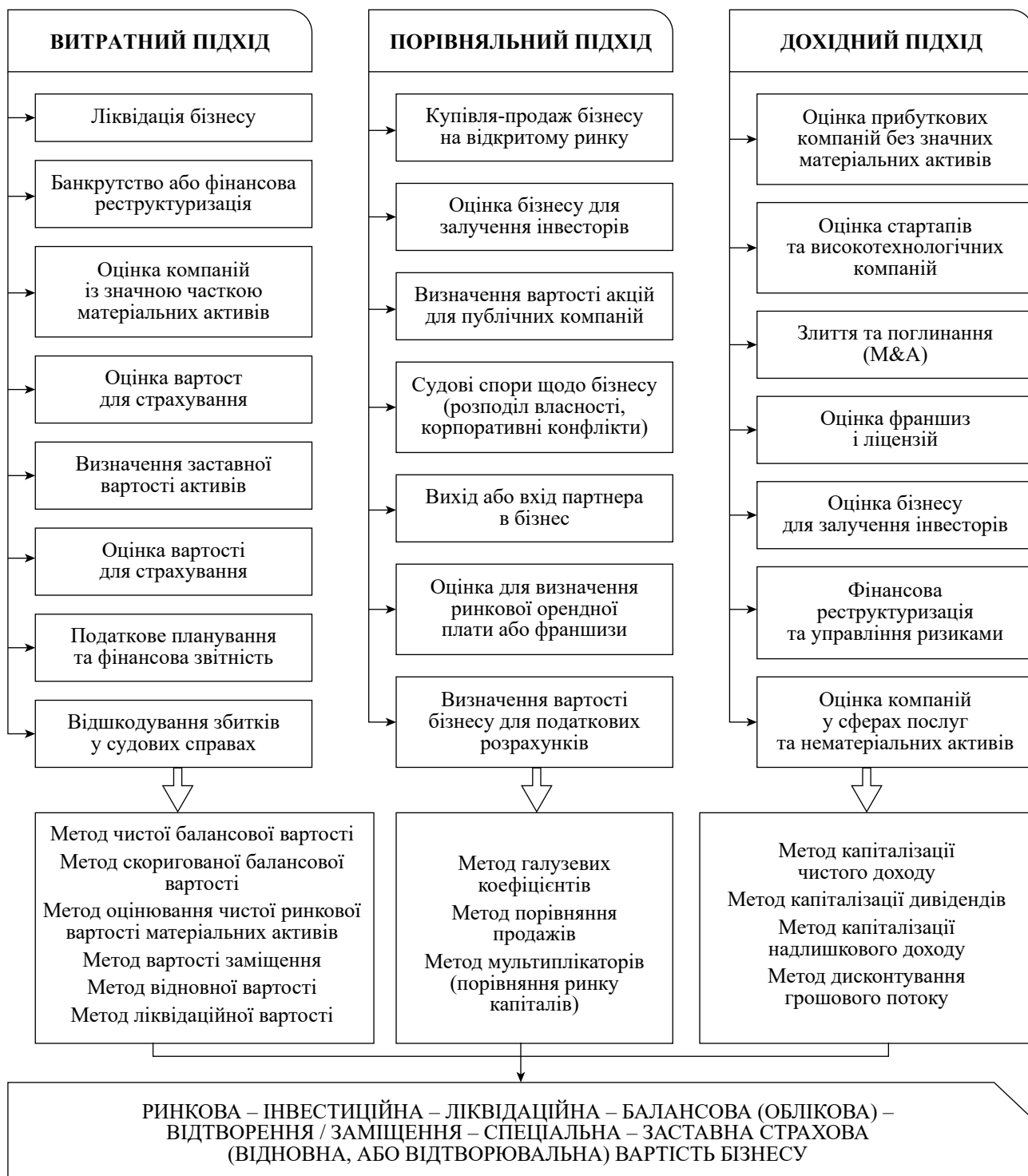

Рис. 1. Порівняльна характеристика застосування підходів до оцінки вартості бізнесу в корпоративних фінансах

Джерело: складено авторами на основі [1–7]

Дохідний підхід до оцінки бізнесу застосовується, коли головною метою оцінки є визначення здатності компанії генерувати прибуток у майбутньому. Він базується на прогнозуванні доходів та грошових потоків, дисконтованих до поточної вартості [1–7]. Найвищу ефективність застосування цього підходу практика господарювання демонструє для прибуткових компаній, які не мають значних обсягів матеріальних активів. Основна цінність таких компаній полягає в можливостях генерувати доходи (прикладом є онлайн-сервіси, IT-компанії, консалтингові фірми) також для компаній сфери послуг або тих, чия діяльність заснована на використанні нематеріальних активів (фінансові компанії, маркетингові агенції, юридичні фірми), оцінка франшиз та ліцензій. Враховуючи зазначені ввідні дані, застосування витратного підходу не дасть реального результату в оцінюванні вартості такого бізнесу, порівняльний має обмеження, що існують через можливу унікальність та низку індивідуальних особливостей. Оцінка стартапів (відсутність значних активів та історії фінансових індикаторів) та високотехнологічних компаній представляється можливою лише через визначення вартості компанії як суми теперішньої вартості очікуваних майбутніх грошових потоків, дисконтованих за середньозваженою вартістю капіталу.

Також слід виокремити оцінку бізнесу в цілях управління: злиття та поглинання, фінансова реструктуризація, управління ризиками, залучення потенційних інвесторів.

Ці ситуації потребують прогнозування доходів, рентабельності інвестицій, оцінки вартості синергії бізнесів, які об'єдналися, оцінки фінансового стану з акцентом на прогнозній платоспроможності – достатність майбутніх доходів для погашення зобов'язань.

Підсумок: дохідний підхід є єдино можливим коли бізнес має незначні або специфічні матеріальні активи, які не відображають його реальну ринкову цінність, бізнес є унікальним або працює в новій ніші (обмеження застосування порівняльного підходу через брак ринкової інформації).

Порівняльний (ринковий) підхід застосовується, коли необхідно оцінити вартість бізнесу, ґрунтуючись на ринкових цінах аналогічних компаній або угод. Він є найдоцільнішим у ситуаціях, коли є достатньо інформації про продажі подібних бізнесів [1–7]. Купівля-продаж бізнесу на відкритому ринку (визначення справедливої ринкової ціни на базі аналізу даних про продажі аналогічних компаній), потенційне залучення інвесторів (бізнес оцінюється на основі ринкових мультиплікаторів, таких як P/E, EV/EBITDA, залучення венчурного капіталу, вихід на біржу, ринкові коефіцієнти компаній-аналогів підлягають аналізу у ситуаціях оцінки вартості акцій, що передують первинній або додатковій емісії), розподіл власності, вхід або вихід партнера по бізнесу, корпоративні конфлікти та судові спори (оцінка ринко-

вої вартості для розрахунку її справедливої частки). Таким чином ввідними для застосування порівняльного підходу є інформація про ринок з достатньою кількістю схожих угод і доступ до відповідних даних, бізнес не володіє значними матеріальними активами, компанія не генерує стабільного доходу.

Витратний підхід до оцінки бізнесу застосовується в ситуаціях, коли потрібно визначити вартість компанії на основі її активів та витрат, необхідних для їх відтворення або заміщення [1–7]. Використовується для базової оцінки мінімальної вартості бізнесу; менш релевантний для цілі капіталізації, але важливий у стабілізаційних або санаційних умовах. Зазначений підхід застосовується для компаній, які володіють значними матеріальними активами (порівняльний та дохідний підходи забезпечать отримання менш точних або нерелевантних результатів). Оцінка ліквідаційної вартості активів за умов зупинки діяльності з подальшою реалізацією бізнесу та за потреби виконання зобов'язань перед кредиторами, визначення залишкової вартості активів у процесі банкрутства або для фінансової реструктуризації, визначення заставної вартості активів для отримання кредиту, відшкодування збитків у судових справах. Підхід застосовується для визначення податкової бази у податковому плануванні або при необхідності переоцінки активів у бухгалтерській звітності. Оцінка вартості бізнесу витратним підходом для страхування використовується для визначення страхової суми або реальної ринкової вартості підприємства (чи його активів): для обрахунку страхової суми, яка відповідає реальній вартості майна, уникнення перестраховування (завищеної страхової суми) або недостраховування (заниженої вартості), підтвердження ринкової вартості активів для страхового полісу.

Отже, витратний підхід застосовується в ситуаціях, коли ринковий або дохідний підхід не дає точної оцінки або коли бізнес не є прибутковим, але володіє значними матеріальними активами.

Чільне місце в складі критеріїв для порівняння підходів в оцінці вартості бізнесу займає інформаційне забезпечення та його аналітичні можливості. Підґрунтям цього судження виступає те, що «існує низка обмежень, пов'язаних з фрагментарністю, нестабільністю та неоднорідністю інформаційних потоків, а також з недостатньою адаптивністю існуючих аналітичних моделей до умов сучасної економіки, що характеризується високим ступенем ризику та нестабільності» [9]. Також слід зважати на «можливість оперативного доступу до достовірної та точної інформації допомагає знизити похибку при визначенні вартості підприємства до мінімальної величини» [8].

Порівняльна характеристика інформаційного забезпечення (фінансова, податкова, статистична, управлінська звітність та ринкові дані, інші джерела для порівняльного аналізу) для застосування підходів оцінки вартості бізнесу наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

**Інформаційне забезпечення застосування підходів оцінки вартості бізнесу:
порівняльна характеристика**

Назва підходу	Вимоги до інформаційного забезпечення		Необхідна звітність та джерела інформаційного забезпечення часткові	Аналітичні можливості	Переваги	Недоліки
	загальні	часткові				
Дохідний	достовірність, актуальність та повнота отриманої інформації.	Вимагає детальних фінансових даних, включаючи прогнози грошових потоків, ставки дисконтування та оцінки ризиків. Необхідна інформація про ринкові умови та економічні прогнози.	Фінансова звітність (баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про рух грошових коштів) Бізнес-плани та прогнози фінансових показників. Дані про минулі та майбутні грошові потоки. Інформація про ризики та структуру капіталу.	Дозволяє враховувати майбутні доходи та перспективи розвитку. Оцінка ризиків, що пов'язані з бізнесом. Чутливий до змін у ставках дисконтування та прогнозах грошових потоків.	Враховує майбутні перспективи бізнесу. Надає можливість оцінити вартість бізнесу на основі його потенційної прибутковості.	Залежить від точності прогнозів та оцінок. Зі збільшенням прогнозного періоду збільшується імовірність неправильного прогнозу. Складність у визначенні ставок дисконтування, т. я. існує вірогідність допущення помилки при виборі.
Витратний		Вимагає детальних даних про активи та зобов'язання компанії. Необхідна інформація про ринкову вартість активів та їх стан.	Фінансова звітність (Баланс). Дані про знос основних засобів та інших необоротних активів. Ринкова оцінка активів (нерухомість, рухоме майно). Інформація про зобов'язання.	Дозволяє оцінити вартість бізнесу на основі його активів та зобов'язань. Чутливий до точності оцінки активів та зобов'язань.	Простота та зрозумілість методу. Надає можливість оцінити вартість бізнесу на основі його реальних активів.	Не враховує майбутні доходи та перспективи бізнесу. Може не відображати реальну ринкову вартість бізнесу (на практиці балансова вартість активів майже ніколи не відповідає їх ринковій вартості). В межах застосування методів недоліки достатньо вагомі
Порівняльний		Вимагає даних про аналогічні компанії, їхні фінансові показники та умови угод. Необхідна інформація про ринкові умови та тенденції.	Дані про ринкові угоди (M&A-аналітика) Фінансова інформація аналогічних компаній Публічні ринкові коефіцієнти (P/E, EV/EBITDA, P/B) Звітність про діяльність конкурентів.	Дозволяє порівнювати бізнес з аналогічними компаніями на ринку. Чутливий до наявності та якості ринкових даних.	Базується на реальних ринкових даних та враховує кон'юнктуру ринку. Простота та зрозумілість методу.	Залежить від наявності аналогічних компаній та якості даних. Наявна трудомісткість збору інформації. Може не враховувати унікальні особливості бізнесу.

Джерело: складено авторами на основі [5; 8; 9]

Фінансовій звітності в якості основного джерела інформації притаманний ряд недоліків до яких можна віднести суб'єктивізм окремих суджень, відображення ретроспективної інформації без відповідного пояснення причин та неповноту оприлюднених даних. Окремо слід виділити податкову, управлінську та статистичну звітність які в комплексі створюють інформаційну базу для оцінювача: податкова – показує «офіційний» фінансовий результат, управлінська – реальний економічний стан, статис-

тична – дає галузевий і макроекономічний контекст.

Характерні особливості галузі та індивідуальні виокремленого бізнесу накладають відбиток на формування інформаційного забезпечення застосування того чи іншого підходу.

Застосування підходів у комплексі (їх комбінування у випадках, коли це є методологічно та методично виправданим) забезпечує об'єктивність результатів і збалансованість оцінки, компенсує недоліки окремих методів, підвищує достовірність

висновків та формує аналітичну базу для ефективного управління корпоративними фінансами.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. У процесі наукового дослідження встановлено, що оцінка вартості бізнесу виступає складною багатоаспектною та багатофакторною категорією, що поєднує стратегічні, фінансово-економічні та управлінські аспекти корпоративної діяльності. Результативність та ефективність безпосередньо залежать від методологічної узгодженості, обґрунтованого вибору підходу опори на репрезентативність, точність, адекватність та достовірність, актуальність та повноту вихідних даних.

Проведений порівняльний аналіз свідчить, що дохідний підхід забезпечує найбільш глибоке відображення очікуваних фінансових результатів і вартості майбутніх грошових потоків, проте вимагає високого рівня достовірності прогнозування та відбору адекватних механізмів обрахунку його інструментів (ставки капіталізації та дисконтування). Порівняльний підхід відзначається простотою застосування та ринковою орієнтованістю, однак його точність знижується за умов низької ліквідності ринку або відсутності репрезентативних аналогів. Витратний підхід, своєю чергою,

є корисним для оцінки нових або специфічних об'єктів бізнесу, але менш ефективним при визначенні ринкової вартості діючих компаній, особливо тих, що володіють значними активами і не демонструють при цьому високої прибутковості фінансово-господарської діяльності.

Систематизація підходів дозволила визначити їх переваги, обмеження та доцільність застосування залежно від цілей оцінювання (інвестиційних, стратегічних чи управлінських) в контексті корпоративних фінансів. Оцінка вартості бізнесу має виступати не лише інструментом визначення ринкової ціни компанії, а й елементом системи управління вартістю, що сприяє зростанню капіталізації, інвестиційній привабливості та сталому розвитку підприємства.

Встановлено, що найбільш обґрунтовані результати забезпечує комплексне використання підходів, коли поєднання методів дозволяє мінімізувати суб'єктивність оцінки та підвищити її достовірність.

Отримані результати формують теоретичне підґрунтя для подальших досліджень, спрямованих на адаптацію міжнародних підходів до українських реалій, удосконалення моделей оцінювання та розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління вартістю бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Задерей В. Ю. Методи оцінки вартості компаній. *Агросвіт*. 2017. № 5. С. 48–54.
2. Лаговська В. Оцінка вартості підприємства: аналіз підходів та методів. *Економічний аналіз*. 2012. Вип. 10, № 2. С. 414–417.
3. Сотніков А. В. Основні підходи та методи оцінки вартості підприємств. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2015. № 61 (1170). С. 70–73.
4. Куцик В. І., Явтуховська І. В. Методи та підходи до оцінки вартості підприємства: теоретичний аспект, проблеми їх використання. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2015. № 48. С. 82–87.
5. Kryvovyazyuk I. & Burban O. Comparative analysis of methodological approaches to entrepreneurial structures valuation. *Economic Forum*, 2020. № 10(4), P. 57–63.
6. Загальні засади оцінки майна і майнових прав: Національний стандарт № 1 від 10.09.2003 р. № 1440/Законодавство України: веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF#Text>
7. Циган Р. М., Лижова Є. М. Аналіз підходів та методів оцінки вартості підприємства. *Young Scientist. Серія Економічні науки*. 2020. № 11 (87). С. 209–214.
8. Куцик В. І., Петрів І. В. Інформаційне забезпечення оцінки вартості підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 17. Ч. 3. С. 72–74.
9. Глушко А. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінювання вартості бізнесу. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2025, № 4. С. 244–250.
10. J. Pinto, CFA, E. Henry, CFA, J. D. Stowe, CFA and T. R. Robinson, CFA (2016), *Equity Asset Valuation*, 2nded, John Wiley & Sons, New Jersey, USA.
11. Fernandez P. *Valuation Methods and Shareholder Value Creation*. Elsevier, 2002. 631 p.
12. *Investment Valuation: Tools and Techniques for Determining the Value of Any Asset* / Асват Дамодаран. Нью-Йорк: John Wiley & Sons, 2012. 992 с.

REFERENCES:

1. Zaderei V. Yu. (2017). Metody otsinky vartosti kompanii [Methods for company valuation]. *Agrosvit*, no. 5, pp. 48–54 [in Ukrainian].
2. Lahovska V. (2012). Otsinka vartosti pidpriemstva: analiz pidkhodiv ta metodiv [Enterprise value assessment: analysis of approaches and methods]. *Ekonomichnyi analiz*, no. 10 (2), pp. 414–417 [in Ukrainian].
3. Sotnikov A. V. (2015). Osnovni pidkhody ta metody otsinky vartosti pidpriemstv [Main approaches and methods for enterprise valuation]. *Visnyk NTU "KhPI"*, no. 61[1170], pp. 70–73 [in Ukrainian].

4. Kutsyk V. I. & Yavtukhovska I. V. (2015). Metody ta pidkhody do otsinky vartosti pidpryiemstva: teoretychnyi aspekt, problemy yikh vykorystannia [Methods and approaches to enterprise valuation: theoretical aspect and problems of their use]. *Visnyk Lvivskoi komertsii akademii. Seriya ekonomichna*, no. 48, pp. 82–87 [in Ukrainian].
5. Zahalni zasady otsinky maina i mainovykh prav: Natsionalnyi standart № 1 vid 10.09.2003 № 1440 [General principles of property and property rights valuation: National Standard No. 1 of 10.09.2003 No. 1440]. (2003). *Zakonodavstvo Ukrainy* [Legislation of Ukraine]. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF#Text>
6. Tsyhan R. M. & Lyzhova Ye. M. (2020). Analiz pidkhodiv ta metodiv otsinky vartosti pidpryiemstva [Analysis of approaches and methods for enterprise valuation]. *Young Scientist. Ekonomichni nauky*, no. 11(87), pp. 209–214 [in Ukrainian].
7. Kutsyk V. I. & Petriv I. V. (2016). Informatsiine zabezpechennia otsinky vartosti pidpryiemstva [Information support for enterprise valuation]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, no. 17(3), pp. 72–74 [in Ukrainian].
8. Hlushko A. (2025). Informatsiino-analitychne zabezpechennia otsiniuvannia vartosti biznesu [Information and analytical support for business valuation]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, no. 4, pp. 244–250 [in Ukrainian].
9. Kryvovyazyuk I. & Burban O. (2020). Comparative analysis of methodological approaches to entrepreneurial structures valuation. *Economic Forum*, no. 10(4), pp. 57–63 [in Ukrainian].
10. Pinto J., Henry E., Stowe J. D. & Robinson T. R. (2016). *Equity Asset Valuation* (2nd ed.). John Wiley & Sons.
11. Fernandez, P. (2002). *Valuation Methods and Shareholder Value Creation*. Elsevier. 2002. 631 p.
12. Damodaran A. (2012). *Investment Valuation: Tools and Techniques for Determining the Value of Any Asset* (3rd ed.). John Wiley & Sons. 992 p.

Hanna Sydorenko-Melnyk, Olena Yarish, Alena Sokolova, Poltava University of Economics and Trade. Approaches to business valuation: comparative analysis in the context of corporate finance.

Annotation. The purpose of the article is to theoretically generalize and critically analyze modern approaches to business valuation in order to form a holistic understanding of their application in the corporate finance system. **Research methodology.** In the process of research, a set of general scientific and special methods was used, in particular: analysis and synthesis – to generalize theoretical approaches to business valuation, comparative analysis – to determine the advantages and disadvantages of each approach, a systemic approach – to consider valuation as a component of corporate finance management, induction and deduction – to form generalizing conclusions, graphical and tabular methods – to visualize the results obtained. **Results.** In the process of scientific research, it was established that business valuation is a complex multi-faceted and multi-factor category that combines strategic, financial, economic and managerial aspects of corporate activity. The main theoretical and methodological approaches to business valuation (income, comparative and cost) are systematized, methodological features, advantages and disadvantages are outlined, from the standpoint of the situational approach, areas of application in corporate finance are identified, the connection between the choice of approach and the goals of corporate management is established. The need for a comprehensive use of approaches is justified, which allows minimizing the subjectivity of the assessment, increasing the reliability of the results obtained and the effectiveness of their further use in the field of corporate finance. **Practical significance of the research results.** In the context of corporate finance, business valuation should serve not only as a tool for determining the market price of a company, but also as an essential element of a value management system that contributes to capitalization growth. The research results can be used in the practice of corporate finance to ensure the effectiveness of decisions in financial management, improving the cost management system of Ukrainian enterprises, as well as a methodological basis for further scientific research on the problems of business valuation.

Keywords: business valuation, approaches and methods, comparative analysis, corporate finance, reporting.

Стаття надійшла: 16.10.2025

Стаття прийнята: 06.11.2025

Стаття опублікована: 28.11.2025